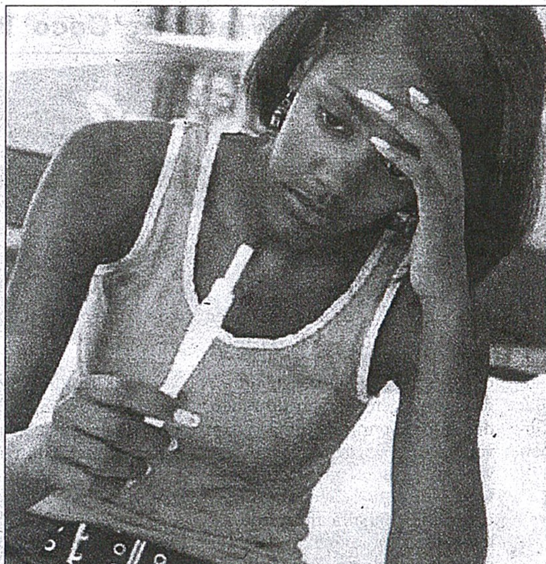
Ontsteltenis en Bureaucratie (6)

De bedoeling van Yonchi

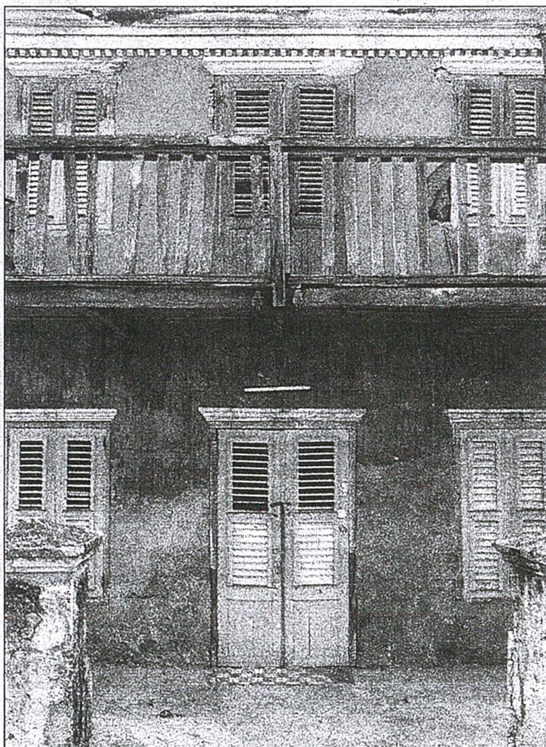
Wij leven in een gemeenschap waar veel mensen geen of heel weinig weet hebben van de enorme moeilijkheden, die een groot deel van onze bevolking ondervindt. Om dit openbaar te maken heb ik, Yonchi, besloten een aantal van de gevallen op te schrijven om een kijkje te geven in de wanhopige situatie waar dit deel van de Curaçaose maatschappij mee te maken heeft. Het is mijn bedoeling om met deze verhalen onze gemeenschap bewust(er) te maken van de manier waarop mensen moeten zien rond te komen. Mijn hoop is dat er wat meer begrip komt voor en er meer rekening wordt gehouden met hun soms deplorabele sociale toestand. Het is volstrekt niet mijn intentie om een persoon of organisatie te beledigen, maar de verhalen zijn waar gebeurd. De namen van de personen zijn verzonnen. Deze personen worden begeleid en ondersteund in een dagopvang. Yonchi is een pseudoniem. De naam is bij de redactie bekend. Yonchi is opgegroeid op Curaçao en arts van beroep. Na jaren in Nederland gewerkt te hebben won de heimwee het en keerde Yonchi terug naar Curaçao waar de aandacht vooral uitging naar de minderbedeelden. „Ik ben vooral met vrouwen in een speciale opvang aan het werk en ik kom bij hen in aanleg een enorme wil tot overleven en leergierigheid tegen. Het is zeer waardevol wat ik met een aantal heel toegewijde medewerkers en vrijwilligers aan het doen ben en ik zal tot het laatste moment mijn best doen voor ons volk in de hoop bij te kunnen dragen aan de ontwikkeling van het oorspronkelijke, mij zo vertrouwde Dushi Kòrsou", aldus Yonchi.

DOOR YONCHI (PSEUDONIEM)

Sahaira is een meisje van 18 jaar, dat met haar moeder, drie zusjes, haar twee zoontjes en haar baby'tje in een volkswoning woont in een van de armste wijken van het eiland. Doordat Sahaira op haar veertiende zwanger werd van haar eerste kindje moest zij van school af. Zij zat in de eerste klas van een katholieke middelbare school en bij het rooms-katholieke onderwijs word je bij de eerste signalen van een zwangerschap van school gestuurd. Om dit wat minder hard te laten klinken noemt het katholiek schoolbestuur dit: 'met vervroegd zwangerschapsverlof sturen', maar het effect is hetzelfde. Verder is het zo dat als een leerling langer dan een jaar niet naar school is gegaan, hij of zij daar niet meer welkom is, wat bij de tienerzwangerschappen al gauw tot 'drop-out' leidt, zonder dat deze tiener de mogelijkheid krijgt dit te herstellen, terwijl er leerplicht is tot 18 jaar. Het bleef niet bij deze ene zwangerschap. Sahaira kreeg achter elkaar drie kinderen. Haar moeder is, omdat zij bij de eerste twee zwangerschappen minderjarig was, tot voogd van haar twee kleinzoons benoemd.

Sahaira raakte op haar 14e zwanger en heeft op haar 18e drie kinderen.

Het pleeggezin krijgt een vergoeding voor de opvoeding. Met dat geld had Sahaira haar huisje kunnen opknappen.

De toekomst van Sahaira ziet er met haar onvoldoende opleiding en de zorg voor drie kleine kindjes niet rooskleurig uit. Een betrokken buurvrouw ziet een mogelijkheid voor Sahaira, waardoor zij weer naar school kan. Deze organisatie zorgt er ook voor dat haar zoontjes met subsidie geplaatst worden op een crèche. Vol enthousiasme volgt Sahaira de lessen terwijl ze hoogzwanger is van haar derde kindje en ze blijft zelfs tot een paar dagen voor de bevalling. Een paar weken na haar bevalling komt ze weer terug, terwijl haar zoontjes naar de crèche gaan en haar moeder of de betrokken buurvrouw op haar baby'tje passen. Zij heeft het heel erg naar haar zin en maakt goede vorderingen. Tot op een vreselijke dag in maart.

De organisatie waar Sahaira aan de lessen deelneemt, wordt door de buurvrouw opgebeld met het verzoek om meteen naar huis te komen. Met vier man politie en een afgevaardigde van de voogdijraad zijn zowel de twee schoolgaande zusjes van Sahaira, als haar twee zoontjes van school en van de crèche weggehaald. Ook haar baby'tje van twee maanden is door dit vijftal afgevoerd. Twee leidsters van de organisatie zijn onmiddellijk naar de moeder en de buurvrouw gegaan om te onderzoeken wat hieraan ten grondslag zou kunnen liggen. Het enige wat van de moeder/oma wordt vernomen is, dat zij in november voor het gerecht had moeten verschijnen, maar daar door heftige regenval te laat aankwam. De reden voor de rechtszaak: een te grote rotzooi in huis, om kinderen in op te laten opgroeien. Maar er werd beloofd dat zij door de Gezinsvoogdij Instelling (GVI) zou worden geholpen. Op 27 februari het jaar daarop werd er een volgende afspraak gemaakt. Daar moest zij met haar twee schoolgaande dochters verschijnen maar ook met Sahaira, want zij was ondertussen 18 en voogd van haar eigen drie kinderen. Daar moeder/oma op de 27e ziek was en Sahaira met haar naar het ziekenhuis moest voor onderzoek, kon de familie niet op het gerecht verschijnen. Grotendeels door nalatigheid, maar tevens door de consternatie van de zieke moeder is deze afspraak niet afgezegd en dit lijkt vooralsnog de reden te zijn geweest, om een week later tot de onmenselijke actie over te gaan, om met geweld deze kinderen van hun moeders weg te rukken. Een van de leidsters is meteen met Sahaira en haar moeder naar de voogdijraad gegaan, waar ze alle stukken meegekregen hebben die ten grondslag lagen aan deze actie. Door de leidsters is uit de stukken echter met geen mogelijkheid een plausibele reden op te maken. Dit is een zeer traumatische ervaring, niet alleen voor deze jonge moeder, maar vooral voor de twee kleine jongetjes. Sahaira werd verteld dat haar kinderen minstens een jaar bij een pleeggezin zouden worden ondergebracht, zonder daarbij aan te geven wat er gedaan moest worden om deze termijn niet te laten verlengen.

Sahaira en haar moeder werd beloofd dat ze hulp zouden krijgen bij het op orde brengen van hun huisje. Een keer heeft iemand vanaf de voordeur naar binnen gekeken. Een tweede keer is er iemand binnen geweest. Sahaira zat toen voor het huis van de overburen terwijl een zoontje en haar baby op bed lagen te slapen. De afstand tussen het open raam en waar moeder zat is zo breed als een eenrichtingsstraat. Later vertelde de consulent van de GVI mij dat zij bij Sahaira langs waren gekomen en haar twee kleine kindjes op bed aantroffen terwijl moeder 'op straat' was, de suggestie wekkend dat de kinderen alleen achter waren gelaten en de moeder in geen velden of wegen was te zien. Van enige hulp is nooit sprake geweest.

De organisatie, waar Sahaira haar steun krijgt, maar ook de leiding van de crèche waren diep onder de indruk van dit gebeuren, temeer daar deze instellingen hun uiterste best deden voor dit gezin en op geen enkele wijze in deze actie werden gekend. Ook de school van de zusjes en zelfs de huisarts wisten hier niets van.

Om antwoord te krijgen op de vraag waarom tot deze agressieve, voor iedereen traumatische actie is besloten, heb ik een mail gestuurd naar de jeugdrechter. Die verwees mij naar de kinderrechter, die mij vervolgens verwees naar de GVI. Ook heb ik een mail gestuurd naar de Voogdijraad. Behalve de adviezen om mijn vragen naar andere instanties door te sturen, krijg ik geen antwoord op mijn vraag. Ik ben zelfs op de GVI afgestapt, maar daar kreeg ik te horen dat zij niets vertelden zonder de klant (begrijpelijk), maar dat er binnenkort een gesprek zou plaatsvinden met de moeder om haar kinderen te mogen zien. Daar waren, twee weken nadat ze waren afgepakt, nog geen duidelijke afspraken over gemaakt.

Wij zijn ondertussen drie maanden verder en de kinderen zijn bij pleeggezinnen. De twee jongetjes bij een gezin en de baby bij een ander gezin. De moeder krijgt een paar dagen van tevoren te horen wanneer ze haar kinderen mag zien, maar daar zit geen regelmaat in. Het kan soms een keer per week zijn, maar er gaan soms ook twee tot drie weken overheen. Op een keer vroeg ik aan Sahaira hoe het weerzien met haar kinderen was geweest. Zij vertelde mij dat het pleeggezin waar haar zoontjes verblijven een vergoeding krijgen voor de opvoeding, waarop zij mij zei dat als zij dat geld had gekregen zij haar huisje had kunnen opknappen.

In het katholieke onderwijs word je bij de eerste signalen van een zwangerschap van school gestuurd.

FOTO'S ANTILLIAANS DAGBLAD

We besloten om naar een pro-Deoadvocaat te gaan. Daartoe heb ik raad ingewonnen bij een bevriende advocaat en die heeft mij het volgende uitgelegd: Er moet eerst een bewijs gehaald worden bij het belastingkantoor dat Sahaira geen inkomen heeft. Dan moet er bij het hoofdkantoor van de Sociale Dienst, met dit bewijs, een afspraak worden gemaakt. Wij gingen met haar bewijs dat ze geen inkomen heeft op 9 april naar de Sociale Dienst in de veronderstelling dat er een afspraak werd gemaakt en we dus de verzamelde papieren niet nodig hadden. Daar werd ons verteld te wachten op een mevrouw, die ons verder zou helpen. Ik kreeg het idee dat we met een pro-Deoadvocaat gingen praten. Aan de ene kant leek het een gelukje, aan de andere kant was het jammer dat we onze papieren niet bij ons hadden.

Ik vond de mevrouw er niet echt uitzien als een advocaat, met lange, opgeplakte nagels en een ongeïnteresseerde houding. Een mens moet niet zo vlug een oordeel hebben, maar ik hield mijn hart vast. Op ons verhaal keek mevrouw erg verbaasd en zei dat het haar heel vreemd in de oren klonk, waarop ik benadrukte dat dit dus ook de reden was waarom we de hulp van een advocaat zochten. Ze kon echter niets zonder papieren en vooral het 'vonnis' had ze nodig. Het vonnis konden we ophalen bij de rechtszaal. Sahaira zou haar moeder vragen dit voor haar te doen. Drie dagen later, 12 april dus, gingen wij weer naar de Sociale Dienst, weliswaar zonder het vonnis, maar wel met allerlei paperassen van de Voogdijraad en de beschikkingen. Ons werd eerst verteld dat 'onze' mevrouw er niet was. Even later kregen we haar toch te speken en we overhandigden haar de papieren. Ik bekende dat we jammer genoeg het vonnis niet hadden, maar opperde of mevrouw misschien met de rechtbank wilde bellen om aldaar te vragen of men de reden, die in dat vonnis zou staan kon voorlezen. U begrijpt het al, dat was onmogelijk en we moesten toch echt naar de rechtbank voor dit vonnis. Sahaira fluisterde me toe dat ze wel door had dat men ons niet ging helpen, maar ik verzekerde haar dat ik door al deze tegenwerking alleen maar strijdvaardiger werd en dat we nog best tijd hadden om naar de rechtbank te gaan.

Terwijl ik mijn auto parkeerde ging Sahaira naar de rechtbank voor het ondertussen felbegeerde vonnis. Toen ik aankwam had ze de papieren net te pakken, maar wat schetste mijn verbazing: het waren 'beschikkingen', papieren, die we beiden in meervoud in ons bezit hadden en onze vermeende advocate ook hadden laten zien. Dit vertelde ik de meneer, die ons deze documenten had gegeven. Hij vertelde dat de een het vonnis noemde, de ander beschikking, maar dat het om hetzelfde document gaat. Toen knapte er wat in mij, want ondertussen kreeg ik ernstig het gevoel dat we verschrikkelijk om de tuin waren geleid. Degene waar ik mijn ontsteltenis mee deelde, raadde mij aan naar een advocaat te gaan. Hij keek erg vreemd op toen ik hem vertelde dat we dat al hadden gedaan, maar dat zij ons terwijl ze de beschikking voor zich had, ons om het vonnis naar hem had gestuurd. Een paar dagen later kwam ik in gesprek met een rechter bij wie ik mijn verhaal deed. Deze wist mij te vertellen dat degene, die ik op de Sociale Dienst had gesproken nooit een advocaat kon zijn geweest, want dat die daar niet werken. Onze 'advocaat' was gewoon een tussenpersoon, die waarschijnlijk de taak had het iedereen zo lastig te maken dat er nooit een echte advocaat aan te pas hoefde te komen of, en misschien is dat nog erger, zelf niet wist hoe de vork in de steel zat.

Niet getreurd en zeker niet uit het veld geslagen ging ik na een korte vakantie terug naar de Sociale Dienst, dit keer gewapend met een machtiging van Sahaira en zeer vastbesloten me dit keer niet met een kluitje in het riet te laten sturen.

Aanvankelijk werd me wel weer gevraagd op iemand te wachten, maar daar ik heel duidelijk aangaf een afspraak te willen met een advocaat kwam er iemand die mij vroeg of het iets te maken had met een arbeidsconflict. Op mijn ontkennend antwoord kreeg ik te horen dat het loket waar ik bij stond alleen bemiddelt bij een arbeidsconflict, maar dat ik in ons geval voor de afspraak met een pro-Deoadvocaat bij de Sociale Dienst in het wijkgebouw moest zijn. Dit bleek sinds kort zo te zijn, sinds heel kort. We konden dus opnieuw beginnen. Het proces is vervolgens dat de aanvraag gedaan moet worden bij het wijkgebouw. Daarna gaat deze aanvraag naar het hoofdkantoor voor behandeling. De eventuele goedkeuring gaat dan weer terug naar het wijkkantoor van de Sociale Dienst, waar je je toestemming en een pro-Deoadvocaat krijgt toegewezen.

De enige belofte, die ik Sahaira heb kunnen maken en ook mezelf, is dat we een antwoord gaan krijgen, ook al duurt het een jaar.

De voormalige minister Hensley Koeiman op bezoek in een wijkkantoor, waar tegenwoordig ook de aanvraag voor een pro-Deoadvocaat moet plaatsvinden.